

УДК 338.012

Мазій Н.Г

к.е.н., доцент кафедри підприємництва та маркетингу

Українська академія друкарства

м. Львів, Україна

Коваль В. В.

магістрант

Українська академія друкарства

м. Львів, Україна

МАЛЕ ТА СЕРЕДНЄ ПІДПРИЄМНИЦТВО: ОСОБЛИВОСТІ ТА РЕАЛІЇ

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» передбачає у рамках визначених векторів руху реалізацію 62 реформ та програм розвитку держави:

1) за вектором розвитку:

- дерегуляція та розвиток підприємництва;
- програма розвитку малого та середнього бізнесу;
- податкова реформа;
- реформа захисту економічної конкуренції.

Пріоритетність розвитку підприємництва в Стратегії вказує на важливість та необхідність втручання в зазначену сферу, охоплює і взаємодіє з іншими реформами в обраному напрямі сталого економічного розвитку України, як обов'язкової умови ефективної співпраці на європейських та світових ринках.

Середньостроковою метою подальших реформ у цій сфері є створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого і середнього підприємництва, залучення інвестицій, спрощення міжнародної торгівлі та підвищення ефективності ринку праці. Необхідно скоротити кількість документів дозвільного спрямування у сфері господарської діяльності та видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, скасувати регуляторні акти, які ускладнюють ведення підприємницької діяльності, скоротити кількість органів державного нагляду (контролю), забезпечити надання послуг для громадян та бізнесу в електронній формі [1].

В 2016 в Україні налічувалось 1973 тис. суб'єктів малого і середнього підприємництва (проти 1932 тис. в попередньому році), з яких 1,63 млн. фізичних осіб-підприємців і 343 тис. юридичних осіб-підприємців.

В структурі підприємств співвідношення великих, середніх і малих підприємств дещо змінилось. Як і раніше 0,1 відсотка усіх підприємств представлено великими підприємствами. А от частка середніх підприємств зменшилась з 4,7% до 4,4%. Відповідно з 95,2% до 95,5% збільшилась питома вага малих підприємств, з яких майже 83% мають статус мікропідприємств.

Найбільша кількість малих і середніх підприємств традиційно зосереджена в м. Києві – 25%, Дніпропетровській – 11,2%, Донецькій – 6,8%, Харківській – 6,7%, Львівській – 5,5%, Київській – 5,5%, Одеській – 5,2% областях.

Кількість малих підприємств у 2015 році зросла на 3,2 тис. одиниць (1%) і досягла майже 328 тис. Проте, це не можна назвати успішними здобутками, оскільки це лише незначний крок в напрямку повернення втрачених у 2014 році позицій, коли кількість малих і середніх підприємств в порівнянні з попереднім роком скоротилась на 30 тис. одиниць. При цьому нинішній показник кількості підприємств малого бізнесу на 4% менший за значення 2010 року.

Основний позитив динаміки розвитку в категорії малого підприємництва відбувся за рахунок мікробізнесу. Так, кількість мікропідприємств у 2015р. зросла на 5 тис. одиниць (2%) і досягла 284 тис. підприємств [2].

Що ж стосується регіональної динаміки підприємницької діяльності, то у Львівській області налічувалося 114657 суб'єктів МСП (820 середніх підприємств, 14749 малих підприємств та 99088 фізичних осіб-підприємців), тоді як великих підприємств було лише 17. За цим показником Львівщина знаходиться на п'ятій сходинці серед усіх регіонів (6,2% загальної кількості в Україні). Водночас, у розрахунку на 1 тис. жителів у регіоні налічувалося 45,2 суб'єкта МСП, що дещо перевищує показник по країні в цілому (43,7).

У 2016 році кількість суб'єктів МСП Львівщини зменшилася на 4,8% (в цілому по країні на 5,5%) порівняно з 2015 роком. Відбулося це за рахунок падіння кількості малих підприємств (разом із мікропідприємствами) на 17,2% та фізичних осіб-підприємців (ФОП) на 2,7%. При цьому, головним чином, припиняли діяльність мікропідприємства (12224 одиниць у 2016 році проти 15259 одиниць у 2015 році), тоді як кількість малих підприємств залишилася майже незмінною (2525 в 2016 році проти 2547 в 2015 році). На противагу цьому кількість середніх підприємств зросла на 2,2% і досягла 820 одиниць.

За підсумками 2016 року, лише 13,6% суб'єктів МСП були зареєстровані як юридичні особи, тоді як решта функціонувала в статусі ФОП. При цьому, відповідно до результатів дослідження «Щорічна оцінка ділового клімату 2016» (ABCA 2016), здійсненого в рамках Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні», 20% ФОП області планують зареєструватись як юридичні особи, що майже у два рази перевищує середній показник по країні в цілому (12,5%). На суб'єктах МСП Львівської області було зайнято 396 тис. осіб, що на 2,3% більше.

За підсумками 2016 року, найбільше малих підприємств Львівської області (27,4% від кількості в регіоні) діяли в секторі торгівлі. Окрім цього, вказаний сектор був найбільшим роботодавцем (23,4% усіх зайнятих на малих підприємствах) та реалізував найбільше продукції (48,2% загального обсягу реалізації малих підприємств). Також важливу роль для економіки регіону відіграє промисловість, яка посідає другу позицію за кількістю малих підприємств 13,7%, зайнятістю 20,6% та обсягом реалізованої продукції 16,3%.

Важливе значення для економіки Львівщини мають сектори будівництва та сільського господарства. На них припадає відповідно 16,3% та 10,8% загального обсягу реалізації малих підприємств, а кількість зайнятих становить

відповідно 11,2% та 5,7%. У секторі транспорту працює 5,2%, а обсяг реалізації продукції становить 4,7%.

На сектор інформації та телекомунікацій припадає 3,9% зайнятих та 4,7% обсягу реалізованої продукції малих підприємств. Туристичний сектор є одним із пріоритетних напрямків розвитку регіону відповідно до «Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року», дає роботу для 4,4% осіб, проте забезпечує лише 1,3% реалізації продукції. У секторі інформаційних технологій та секторі туризму працює багато суб'єктів господарювання зі спрощеною системою оподаткування, що пояснює їхню незначну вагу серед МСП-юридичних осіб [3].

Здійснений аналіз вказує на зменшення великих і середніх підприємств на користь малих. Проте статистика вказує на подрібнення малого бізнесу на мікропідприємства, про що свідчать привабливіші умови бізнес-клімату та спрощена система оподаткування, яка забезпечує економію фінансових ресурсів для підприємців.

Список використаних інформаційних джерел

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України № 5-2015 від 12 січня 2015 р. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Офіційний сайт Національна платформа малого та середнього бізнесу URL : <http://platforma-msb.org>.
3. Стратегія підготовлена з ініціативи Львівської ОДА, представників бізнес-об'єднань та громадськості за сприяння Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» URL : www.lev.org.ua

УДК 338

Мартинів В.В.

к.е.н., доцент

доцент кафедри підприємництва та маркетингу

Українська академія друкарства

м. Львів, Україна

Дмитерко І.О.

магістрант

Українська академія друкарства

м. Львів, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Сучасний період суспільно-політичних перетворень в Україні потребує не лише зміни моделі економічної політики та її повної переорієнтації у напрямі загальноєвропейських стандартів, а також є нагальна потреба проведення значно ширших за своїм змістом трансформацій та наукових досліджень в